

[Gammelgaard]

Jeg mener ikke, debatten vil bringe nye og afgørende ting frem, som vil tale for en ændring af den nuværende penge- og valutapolitik. Regeringen fører den politik, som vor internationale situation kræver, og som økonomisk er mest hensigtsmæssig.

Fogh Rasmussen (V):

Kapitalmarkedet skal have lov at fungere frit. Pengepolitikken er ikke velegnet til at styre konjunkturerne. Det er for mig at se de to hovedkonklusioner på det økonomiske råds pengepolitiske redegørelse. Med denne redegørelse er tæppet revet væk under de dirigerlystne, som vil regulere kapitalmarkedet, og som vil indføre restriktioner for de frie kapitalbevægelser. Indgreb i det frie marked er umulige at praktisere, og de har en lang række skadevirkninger i det lange løb.

Siden 1982 er rentespændet mellem Danmark og udlandet indsnævret ganske kraftigt, og det skyldes, at den danske rente er faldet langt mere end renten i udlandet. Der er to afgørende grunde til det danske rentefald. For det første dette, at regeringen har haft som sit erklærede mål at holde kronekursen fast, og for det andet liberaliseringen af valuta- og kapitalmarkedet. Den nye valutapolitik har betydet, at udlændinge ikke længere forventer tab på at placere penge i danske kronepapirer, og at danskere ikke forventer tab på at låne udenlandsk valuta; følgelig behøver vi ikke længere en overrente for at tiltrække kapital til at dække underskuddet på betalingsbalancen.

Under den tidligere regering fra 1979 til 1982 forventede alle mennesker, at der ville ske stadige og krybende devalueringer. Der opstod forventninger om kurstab ved kapitaltilførsel til Danmark, og denne risiko for tab blev kompenseret gennem ekstraordinært høj rente. Derfor kan vi altså fastslå, at devalueringspolitik skaber behov for en rente, der er markant højere end i udlandet. Fastkurspolitik derimod giver mulighed for en rente, der nærmer sig renten i udlandet.

Fastkurspolitikken er blevet understøttet af en liberalisering af valutabestemmelserne. Der er nu praktisk talt frie kapitalbevægelser mellem Danmark og udlandet. De frie kapitalbevægelser har forstærket rentefaldet i Danmark. Frie kapitalbevægelser tvinger

nemlig landenes renteniveauer tættere sammen. Tag som eksempel, at renten på danske obligationer er højere end renten i udlandet: ja, så vil udlændinge selvfølgelig købe disse obligationer. Den større efterspørgsel vil presse kursen op og renten ned, indtil renten i Danmark nærmer sig renten i udlandet. Frit salg af kroneobligationer til udlandet er derfor en god ting. Det er et termometer for den danske økonomis helbredstilstand. Hvis der sælges mange kroneobligationer til udlandet, er det blot udtryk for, at renten i Danmark er for høj. Den frie kapitalbevægelse vil så sørge for at udligne renteforskellen mellem Danmark og udlandet.

Parallelt med liberaliseringen af valutabestemmelserne er også det hjemlige kapitalmarked gjort mere og mere frit, og det er også logisk. Når der er fri kapitalbevægelse over landegrænserne, kan der ikke opretholdes eller indføres restriktioner på det indenlandske kapitalmarked. Folk vil så blot omgå restriktionerne ved at flytte deres kapitaltransaktioner til udlandet. Man kan sige det på den måde, at har man sagt A, så må man også sige B. Når valutamarkedet er frit, så må også det hjemlige kapitalmarked være frit.

Og der er jo store gevinster ved frie kapitalbevægelser. Frie kapitalbevægelser letter den frie handel, konkurrencen skærpes, valgmulighederne øges til gavn for kunderne, omkostningerne ved handel og finansiering bliver mindre. Til gengæld er der store skadevirkninger på valuta- og kapitalmarkederne, hvis man indfører restriktioner. Den frie handel hæmmes, effektiviteten falder, omkostninger og risiko ved handel og finansiering bliver større. Dertil kommer, at valuta- og kapitalmarkeder i praksis er umulige at regulere stramt i det lange løb. Erfaringer fra 10 års restriktionspolitik på det hjemlige kapitalmarked fra 1970 til 1980 viser det klart og tydeligt. I den periode blev der lagt begrænsninger på pengeinstitutternes og realkreditinstitutternes muligheder for at låne ud. Resultatet af begrænsningerne på den organiserede kreditgivning var blot en vækst i den uorganiserede kreditgivning. Nye finansieringskanaler opstod, pantebrevsmarkedet blomstrede op, forsikringselskaber og pensionskasser gik ind på kreditmarkedet, der blev etableret markedslån uden om bankbalancerne, afbetalingsordninger voksede i om-